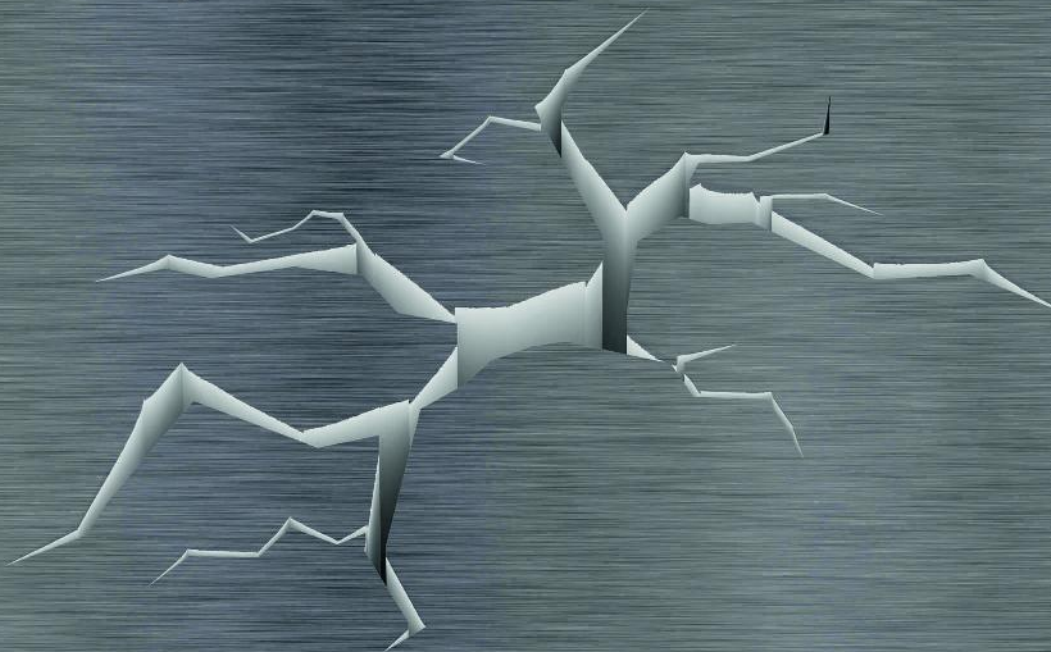

LOREDANA TEREĆ-VLAD

ÎNTRE NAȚIONALISME ȘI EXTREMISME

EDITURA LUMEN
in elita editurilor românești

Loredana TEREC-VLAD

ÎNTRE
NAȚIONALISME ȘI
EXTREMISME

Lumen

Iași, 2013

Loredana TERC-VLAD-Între naționalisme și extremism

Editura Lumen este recunoscută ca editură academică și științifică de către CNCS în domeniile umaniste, categoria B, Istorie și Studii Culturale. În urma evaluării CNCS un număr doar de 30 de edituri au fost acceptate în categoria A sau B pentru cel puțin un domeniu al științelor umaniste.

edituralumen@gmail.com; grafica.lumen@gmail.com; prlumen@gmail.com
www.edituralumen.ro; www.librariavirtuala.com

Consilier Editorial: Dr. Antonio SANDU

Redactor: Mirela AMARIEI; Copertă: Mirela AMARIEI

Editura Lumen, Iași, Țepeș Vodă, nr. 2

DATE DESPRE AUTOR

Loredana TERC-VLAD a absolvit Facultatea de Științe Politice și Administrative și Facultatea de Economie din cadrul Universității „Petre Andrei” din Iași. Actualmente este masterand la Facultatea de Istorie și Geografie, specializarea Filosofie la Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava. A publicat articole de specialitate în domenii precum: bioetică, etica afacerilor, sociologie organizațională. Autoarea construiește de asemenea un model de înțelegere al Supraomului de la Nietzsche și Hitler la transhumanism vizând sclavagismul soft, ca alternativă la sclavagismul clasic.

Reproducerea oricărei părți din prezentul volum, prin fotocopiere, scanare, multiplicare neautorizată indiferent de mediul de transmitere este interzisă.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

TEREC-VLAD, LOREDANA

Între naționalisme și extremism / Loredana Terec-Vlad. - Iași
: Lumen, 2013

ISBN 978-973-166-348-7

94(430)"1933/1945"

321.64(430)"1933/1945"

Loredana TEREC-VLAD

ÎNTRE
NAȚIONALISME ȘI
EXTREMISME

Lumen

Iași, 2013

**Pagin 1 sat
goal inten ionat**

Cuprins

Prefață.....	7
Introducere	15
CAPITOLUL I	
EVOLUȚIA IDEOLOGIEI NAȚIONALISTE	19
1.1. Condiții psiho-sociale și produsul națiunii	26
1.2. Analiza ideilor.....	30
1.3. Teoria construcției statelor	33
1.4. Între naționalism și patriotism	35
CAPITOLUL II	
CADRUL COMPREHENSIV AL NAȚIONALISMULUI	39
2.1. Clasificarea naționalismelor.....	44
2.2. Perspectiva elitei și perspectiva maselor.....	49
CAPITOLUL III	
FORMELE EXTREMISTE ALE NAȚIONALISMULUI.....	53
3.1. Statul totalitar și cultul liderului și rolul partidului.....	57
3.2. Prezența trecutului.....	61

3.3.	Anatomia fascismului.....	64	
3.3.1.	Mussolini.....	65	
3.4.	Perspectiva psihologică a nazismului.....	71	
3.5.	Rasismul.....	81	
3.6.	Demagogie.....	88	
3.7.	Propaganda.....	93	
3.8.	Aspecte generale ale discursului lui Adolf Hitler.....	94	
CAPITOLUL IV.			
SOCIETĂȚILE SECRETE ȘI INFLUENȚA LOR ASUPRA IDEOLOGIEI NAZISTE.....			105
4.1.	Svastica.....	110	
4.2.	Thule.....	112	
4.3.	Vril.....	120	
4.4.	Soarele negru.....	124	
4.5.	Strategii de promovare în cadrul societăților Thule și Vril: manipulare și persuasiune.....	125	
Concluzii.....		129	
Bibliografie.....		135	

Prefață

Problematika naționalismului a apărut odată cu modernitatea, fiind un derivat al idealizării eului național prelucrat în special din romantismul german al secolului al XIX-lea. Kant introduce ideea de rațiune practică și instituie omul în calitate sa de ființă autonomă ca singur legiuitor, administrator și judecător a propriei vieți. Ideea de autonomie și autodeterminare își face loc în gândirea politică punând treptat bazele statului modern liberal.

Hegel la rândul său propune o fenomenologie a spiritului care evoluează de la simpla percepție spre conștiința de sine și afirmarea acesteia în istorie. Peregrinările spiritului prin istorie au ca rezultat o continuă derulare a unei dialectici libertate vs. sclavie. Moralitatea însăși diferă la cei destinați să fie stăpâni care vor fi în permanentă stare de luptă cu ceilalți stăpâni. Prin însăși recunoașterea statutului de om al unui stăpân de către un alt

stăpân este generată rivalitatea și necesitatea dialectică a transformării unuia din aceștia în sclavi. Stăpânul este întotdeauna învingătorul, iar sclavul este creatorul care a generat știința, tehnica, filosofia și arta din nevoia de exorcizare a fricii față de propria condiție existențială, din ființă aflată într-o perpetuă amânare. Dialectica stăpân-sclav trece dinspre sfera individului spre cea a comunităților. Ideea comunității alese și implicit cea a superiorității de rasă a existat în toate societățile primitive și s-a păstrat până în zilele noastre grație ideii veterotestamentare a unui "Dumnezeu care preferă", care-și alege poporul. Într-un spațiu geografic în care o comunitate are conștiința de a fi popor ales, ceilalți străini (alteritatea) sunt vrednici doar de a primi firmiturile de la masa stăpânilor așa cum ne învață pilda hristică. Printr-o ironie a istoriei, nașiștii condamnă în mod absolut inuman și total reprobabil la moarte tocmai pe urmașii poporului ales din Vechiul Testament la suferințe inimaginabile, umilitoare și degradante în numele supremației rasei ariene.

Nietzsche propune o etică a învingătorului devenit supraom. Conștiința etică nietzscheană propune ca valoare centrală voința de putere și ca produs etic supraomul. Chiar și în contemporaneitate vom regăsi mai ales în domeniul optimizării umane și chiar a psihoterapiilor teorii post nietzscheiene. Ele propun vindecarea supraomului care preexistă în fiecare om în starea de eu de povara omenescului, adică de acele limitări care au făcut ca potențialul eului să nu fie pe deplin actualizat. Experiența originalității și individualității fondează modernitatea. „Moartea

lui Dumnezeu” prevestită de Nietzsche și ridicarea individului la nivel de Supraom deschide calea „Imperiului originalității”. Originalitatea este un scop în sine. Individualizarea este forma politică a originalității. Dacă individul sau grupul – națiunea - nu poate exprima ceva mai înalt decât sine, devine exprimabil și deci reductibil, degradabil ontologic. Egocentrismul rămâne singurul ontocentrism. Individul însă are nevoie să se raporteze la ceva care să-l transcendă. Odată cu moartea lui Dumnezeu profetită de Nietzsche și cu secularizarea revoluționară a secolului al XVIII-lea și al XIX-lea, noțiunea ocupă transcendență lăsată liberă de retragerea lui Dumnezeu din istorie. Propaganda nazistă și ulterior cea comunistă nu fac altceva decât să reinstaureze ritualul în conștiința oamenilor speriați de fantoma propriei libertăți.

Proiectul romanticului Schlegel propune o nouă mistică a întregului originar ca unitate arhetipală a masculinului și a femininului. Sunt revigorate mitologiile antice, inițierile în mistere, descoperirea mistică a Orientului ca alteritate spirituală. Societățile secrete și inițierile oculte sunt instituțiile spirituale adaptate omului pregătit ideologic și filosofic să se recunoască ca Supraom. Pe acest fundal cultural al modernității se construiește abstracțiunea numită națiune.

Națiunea reprezintă o comunitate de limbă și obiceiuri care are o conștiință de sine. Procesul de formare a națiunilor moderne este unul revoluționar. Conștiința de sine a națiunii la

care se adaugă ingredientele moderne ale individualismului ontologic au fost condamnate să eşueze în totalitarism în cazul Germaniei sau în dictaturi militare în Italia, dar și România în cazul regimului carlist și antonescian. Eșecul proiectului modern și romantic și perspectiva anihilării nucleare a întregii umanități a impus înlocuirea ideologiei naționaliste cu filosofia drepturilor omului, care are la bază o etică a toleranței ca virtute ontologică. Ororile nazismului au generat ca reacție obligatorie etici bazate pe respectul demnității umane, demnității speciei umane și pe valori precum toleranță, comunicare și chiar interdependență.

În volumul de față autoarea, Loredana Terec-Vlad, analizează naționalismele, cu precădere naționalismul german, care a stat la baza nazismului. Autoarea decriptează o serie de semnificații istorice, sociale și culturale ale apariției și dezvoltării nazismului. Sunt identificate mecanisme culturale care au stat la baza ascensiunii nazismului până în punctul în care halucinația colectivă a rasei superioare a ajuns să genereze ororile celui de-al doilea Război Mondial.

Antonio SANDU

Conf. Univ. Dr.

Părinților mei Virgil și Doinița,

Soțului meu, Daniel

Pagin 1 sat goal inten ionat

Statul e unde sinuciderea pe îndelete a tuturor se numește viață.

F. Nietzsche

Pagin 1 sat goal inten ionat

INTRODUCERE

Interpretat din punct de vedere pozitiv sau negativ, naționalismul în toate formele sale de manifestare, a fost lait-motivul celor mai controversate situații pe care istoria le-a scris de-a lungul vremii. Nu numai conceptul de apartenență la un neam ci și cel de națiune, a cunoscut schimbări, modificări sau interpretări în funcție de contextul politic, ideologic sau economic unde a apărut. Prin urmare naționalismul rămâne o realitate istorică, interpretarea acestuia antrenând procesul de construcție a statelor naționale, teoriile regionaliste și de independență, revendicări etno-naționale și etno-lingvistice, doctrine bazate pe ideea de exaltare a patriei și mobilizarea emoțională a maselor. În ultima decadă a secolului XIX și primii douăzeci de ani ai secolului XX naționalismul va experimenta transformări fundamentale cu multiple consecințe printre care proliferarea mișcărilor naționaliste în toată Europa și cristalizarea naționalismului ca factor de destabilizare a politicii europene.

Continuarea acestui volum o puteți lectura achiziționând volumul de pe

www.editalumen.ro

www.lumenpublishing.com

sau din librăriile noastre partenere.

Loredana Terec-Vlad a absolvit Facultatea de Științe Politice și Administrative și Facultatea de Economie din cadrul Universității „Petre Andrei” din Iași. Actualmente este masterand la Facultatea de Istorie și Geografie, specializarea Filosofie la Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava. A publicat articole de specialitate în domenii precum: bioetică, etica afacerilor, sociologie organizațională. Autoarea construiește de asemenea un model de înțelegere al Supraomului de la Nietzsche și Hitler la transhumanism vizând sclavagismul soft, ca alternativă la sclavagismul clasic.

ISBN 973166348-7

Conținutul acestui volum nu reprezintă în mod necesar punctul de vedere al Editurii Lumen sau al finanțatorilor

EDITURA
LUMEN
în elita editurilor românești